

Notat til høring om Statsbudsjettet 2021 i Utdannings- og forskningskomiteen, oktober 2020

Norges museumsforbund representerer museene i Norge; både museene under Kulturdepartementet og Sametinget, universitetsmuseene og vitensentre, museer under øvrige departementer og private museer. Museumsforbundet er en interesseorganisasjon som arbeider for museenes faglige og økonomiske utvikling gjennom arbeidet i organisasjonens sekretariat og ni ulike fagseksjoner, blant annet en for forskning.

Museumsforbundet er svært glad for at bevilgningen til Vikingtidsmuseet på Bygdøy følges opp i statsbudsjettet for 2021. Vi trekker dette frem her, selv om det egentlig er en post i Kommunal- og moderniseringsdepartementets proposisjon, fordi det er viktig for videreutvikling av museet, og fordi koronapandemien fører med seg utfordringer som rammer Kulturhistorisk museum hardt.

Vår bekymring i forbindelse med kunnskapsdepartementets budsjettforslag for 2021, er at det overhodet ikke tar inn over seg koronapandemiens store konsekvenser for inntektene og driftssituasjonen til universitetsmuseene, andre museer og kunnskapsentre. Regjeringens nedstenging av kulturlivet våren 2020 rammet også museer og sentre under Kunnskapsdepartementet. Smittevernrestriksjoner, og begrensninger i antall tilstedeværende, har bidratt til tap av inntekter fra billettsalg, butikk og kafe. Krisen har rammet museene ulikt og tapene har ulik størrelse. Av universitetsmuseene ser det ut til at det er Kulturhistorisk museum med Vikingskipsmuseet som er hardest rammet. Det er alvorlig, ikke minst fordi egeninntekter også vil komme det nye byggeprosjektet til gode. Museumsforbundet har erfart at mange museer har mistet sponsoravtaler i løpet av pandemien, fordi den også har rammet sponsorene. Mange erfarer at det er svært vanskelig å få kontakt med nye sponsorer i denne situasjonen. Flere har derfor både mistet sponsortilgang og en betydelig del av kjernepublikummet sitt, de utenlandske turistene. De undersøkelsene Museumsforbundet har gjort i løpet av våren, sommeren og høsten 2020 viser at det er betydelig nedgang i besøket for mange fra 2019 til 2020. Verst stilt er de museene med størst avhengighet av utenlandsk turisme, blant dem flere av museene i Oslo.

(Se: <https://museumsforbundet.no/dokumenter/?mappe=63&parent=58>.)

Universitetsmuseene og de fleste av freds- og menneskerettssentrene hadde svært god besøksutvikling i 2019, med det høyeste noen gang for universitetsmuseene med 1.9 millioner besøkende. De var slik sett i en god utvikling da pandemien kom og regjeringen stengte ned kulturlivet.

Museumsforbundet har ikke lyktes i å få et møte med politisk ledelse i Kunnskapsdepartementet om situasjonen, og tar derfor opp denne problematikken i høringen. Kulturdepartementet har valgt å gi en økning i driftstilskuddet for 2020 for å kompensere for tap av inntekter for salg av billetter, butikk og kafe og dette følges opp i 2021-budsjettet. Dette er viktig for at museene skal kunne opprettholde

sin funksjon som forvaltere og formidlere av kulturarven og gi publikum gode tilbud i en vanskelig tid. Se også vår høring til Familie- og kulturkomiteen.

Museene under Kunnskapsdepartementet faller utenfor alle andre ordninger mange museer kan søke støtte gjennom. Vi ber om at det også gjøres tiltak for å redusere skadevirkningene av koronapandemien for Kunnskapsdepartementets institusjoner.

I tillegg til å sørge for kompensasjon for til dels betydelige tap av inntekter, kan bevilgninger til gryteklare byggeprosjekter bidra til å dempe krise og sette museene bedre i stand til å ivareta kjerneoppgavene. Også i universitetsmuseene er det store behov for bedre bygg, trygge magasiner og tilstrekkelig plass for god og forskningsbasert formidling, slik at universitetsmuseene kan skjøtte samfunnsoppdraget sitt på en profesjonell måte. For tiden planlegges flere nybygg, som i Stavanger og Tromsø. Flere av universitetsmuseene har betydelig besøk fra utenlandske turister og det er i normale tider potensial for betydelige synergier med reiseliv og regional utvikling samt lokalt næringsliv. Dette må man sammen finne nye konsepter for de kommende årene.

Museumsforbundet har de siste årene kommentert museene under Kulturdepartementet samt andre departementers mulighet til å delta i forskningsvirksomhet, i tillegg til de utfordringer endringer i Forskningsrådets praksis og definisjoner har skapt. Vi vil i denne omgang nøye oss med å henvise til det pågående arbeidet med en ny museumsmelding som ventes lagt frem våren 2021, og til rapporten fra Kulturdepartementets forskningsutvalg som kommer med interessante forslag om satsing på forskning i museumssektoren. Denne kan leses her:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/d466438b78fa4887a88b34d2babff2f8/rapportmuseumforskning.pdf>.

Kontaktinformasjon: generalsekretær Liv Ramskjær, 92427878/ LR@museumsforbundet.no.